

Trgovina se dviga pravi Hopkins

Washington, D. C. — Trgovinski tajnik Zed. držav, Harry L. Hopkins, je izdal v javnost poročilo, da je trgovina v Zed. državah na podvigu. To se je precej pokazalo zadnjih šest tednov, ko se je dvignila aktivnost v trgovini nad ono v maju. Hopkins pravi, da je trgovina živahnejša, vendar pa še precej njen razvoj zadrževan radi nestalnih razmer v Evropi. Produkcija jekla se je dvignila od 47 na 74 odstotkov kapacitete, kar je precej dobro znamenje za letni čas. Mnogo je k temu pripomoglo znižanje cen jekla v maju, vsled česar prihaja več naročil. Trgovanje na drobno se je dvignilo v prvih šestih mesecih za 5 odstotkov na onim lansko leto za to dobo.

Kongres mora biti priden, če ne jih dobi

Washington, D. C. — V senatu Zed. držav še vedno cincajo radi nevtalitetne postavke, ki jo je poslanska zbornica že sprejela z dodatkom. Senat se boji načeti delikatno zadevo. Predsednik Roosevelt zahteva, da se sprejme nevtalitetna postavka, ki bi prepovedala sploh vsak izvoz orožja v države, ki se nahajajo v vojni. Poslanska zbornica je pa sprejela dodatek, da se gotove vojne pripomočke lahko izvažajo. Temu z vso silo nasprotuje Roosevelt. V senatu je mnenje razdvojeno, nekateri držijo z Rooseveltom, drugi zopet ne. Zato bi senatorji radi sporno zadevo odložili do jeseni. Roosevelt pa zahteva, da se glasuje o tem prej, predno se kongres razide. Senator Pittman iz Nevade, ki vodi boj za administracijo, je rekel, da bo ostal senat v zasedanju, dokler ne glasuje o tej stvari. Ko so ga vprašali senatorji, kaj bo, če se senat razide brez glasovanja, je Pittman rekel, da pobege senatorje lahko aretirajo in prisilijo k zborovanju.

Stvar je taka, da je za Zed. države najboljša, da se sprejme postavka, ki absolutno prepoveduje izvoz orožja in vseh bojnih pripomočkov vsaki bojujoči se državi. Le tako je možnost, da se Zed. države ne zapletejo v vojno. To je, kar zahteva Roosevelt.

Kongres protestantov

V Clevelandu se vrši te dni kongres protestantov. Včeraj je govoril v mestnem avditoriju kakim 6,000 zbranim delegatom bivši predsednik Zed. držav, Herbert Hoover. Glavni predmet njegovega govora je bila vojna. Poudarjal je, da bi se morali narod zediniti zlasti na tem, da bi bile varne pred napadom vse ladje, ki vozijo živila in da se z letali napada samo kraje, kjer se dejansko vrši vojna, ali samo one naprave, ki izdelujejo bojno orožje.

Polletna seja

V nedeljo ob desetih dopoldne se vrši polletna seja družbe SND na 80. cesti. Navzoči naj bodo vsi direktorji, delničarji in zastopniki društev. Seja se vrši v dvorani SND na 80. cesti.

Pobiranje asesment

Tajnica društva Marije Magdalene št. 162 KSKJ se bo nahajala danes zvečer med 6 in 7 uro v stari šoli sv. Vida v vrhu društvenih zased.

Izdatna klopota politikarjem

Najvišja sodnija države Ohio določa, da mestni, okrajni in državni uslužbenci ne smejo biti več zoga politikarjem.

Republikanska kot demokratska politična organizacija sta dobili silen udarec, ko je najvišja sodnija države Ohio določila, da mestni, okrajni in državni uslužbenci, ki so pod civilno komisijo, ne smejo imeti političnih uradov, dokler so v taki službi. To bo zlasti velik udarec za republikansko stranko, ki je sedaj v sedlu v Clevelandu in v državi. Vsi precinktni načelniki, ki imajo sedaj dela pri mestu, okraju ali državi, bodo morali ali resignirati kot taki, ali pa pustiti delo.

Ta razsodba najvišje sodnije bo imela tudi za posledico, da bo morala država sprejeti zakon na delo vse one demokrate, ki so bili vrženi iz služb, ko je nasotpil vlado republikan-

Governor Bricker je opustil nameravani politični pohod. Ali se morda umiče?

Columbus, O. — Republikanci v državi Ohio so bili v skrbeh, kaj bo, če bo njih politična stranka v državi razdvojena, če bosta hotela biti kandidata za predsednika Zed. držav governor Bricker in senator Taft. Oba sta si zidala fronte in noben ni hotel odjejnati. Zdaj se je pa nenadoma ozračje razčistilo in republikanci so si oddahnili.

Governor Bricker je namreč nameraval počastiti s svojo osebo razstavo v San Franciscu, Cal. Toda obisk razstave je bil samo navidezen vzrok. Glavni namen governorja je bil, da se poda proti zapadu in bi spotoma tipal pri raznih politikarjih, če bi ga podpirali za predsedniškega kandidata.

Naenkrat je pa governor

KOT V LEPIH STARIH ČASIH

Franklin, Pa. — V tem mestu se je v nedeljo vila dolga parada otrok. Mimo je privozil tovorni vlak. Ko je strojevodja videl parado, je vlak ustavil in z zanimanjem opazoval slikovito povorko. Ko je bila parada mimo, je strojevodja zapisal in vlak je odpeljal naprej.

Vročina pritiska

Včeraj je kazal toplomer 89 stopinj in je bil najbolj vroč dan letos, razen na 7. junija, ko je zlezel toplomer na 90 stopinj. V državi Ohio sta bili včeraj dve žrtvi vročine. Za danes vremenški prerok ne pričakuje nič olajšave, razen če bo popoldne kaka nevihta z dežjem.

Prijeten piknik

Društvo Slovenski dom št. 6 SDZ priredi v nedeljo prijeten piknik na Stuski farmi v Wickliffe, O. Vsakemu se obeta fina okrepčila. Igrala bo izvrstna Eddie Seškova godba. Balincanje in druga zabava bo na programu.

Zadušnica

V soboto ob 6:30 se bo brala v cerkvi sv. Vida zadušnica za pok. Rose Snyder, roj. Erste ob priliki 4. obletnice njene smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

ski governor Bricker. Kot znano, se je te uslužbence odšlo brez vsakega zaslišanja in edino iz političnega vzroka.

Ta razsodba bo imela tudi za posledico, ki bo velikega pomena, da noben mestni uslužbenec v Clevelandu ne bo smel biti aktiven v prihodnji županski ali councilmanski kampanji. Clevelandski mestni uslužbenec so namreč pod civilno komisijo po novem čarterju.

V Clevelandu je danes od 200 do 400 mestnih uslužbenec, ki so tudi precinktni načelniki, vardni vodje itd. Vsi ti bodo morali odstopiti, ali pa bodo izgubili delo.

Nek demokrat je na to razsodbo šaljivo pripomnil: "Zdaj bomo pa vso politiko oddali ženskam, moški bodo pa odražali svoje politične službe!"

Bricker svoj pohod odpovedal in se izjavil, da bo ostal v Columbusu radi obilega dela. O tej Brickerjevi taktiki zdaj politikaši razmišljajo in sodijo, da bo ostal Bricker v ozadju in prepustil polje senatorju Taftu. Le če Taft ne bi bil sprejemljiv za predsedniškega kandidata od republikanske stranke, bi stopil Bricker naprej in vrget svoj klubok v lonec.

Za predsedniške kandidate se bo borilo več odličnih republikancev. Tako newyorški državni pravdnik Dewey in senator Vanderberg iz Michigana. Ta dva bo skušal premagati ohijski senator Taft. Če bi se delegatje ne mogli odločiti na nobenem izmed teh, bi imel governor lepo priliko biti nominiran. Torej nekaj važnega se kuha vseeno.

Selitev tajnice

Tajnica dr. Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ se je preselila na nov naslov, ki je 799 E. 155th St. Telefonska številka je MULberry 8111.

Pozdravi iz Minnesote

Iz Willarda, Wis. pošiljajo sledeči Clevelandčani pozdrave svojim prijateljem: Mr. in Mrs. John Gornik iz Giddings Rd., Marie Gornik in Faye Vidmar.

Teta štorcklja

Tetina štorcklja se je oglasila pri Mr. in Mrs. Rudolph Koesele in prinesla v dar zlati hčerko. Dekliško ime mamice je bilo Jean Fortuna iz 47. ceste. Mati in de- ta sta zdrava. Naša čestitke!

Roparji odnesli \$400

Na vogalu 60. ceste in St. Clair Ave. so neznani lopovi ustavili Josepha Vidmarja in ga prisilili, da jih je odpeljal do 45. ceste in Lakeside Ave. Tam so mu vzeli okrog \$400.00. Mr. Vidmar je iz znanje Vidmarjeve družine na 60. cesti.

Zadušnica

V nedeljo ob sedmih se bo brala v cerkvi sv. Kristine zadušnica za pok. Lucijo Kušar. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Zadušnica

V soboto ob devetih se bo brala v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Barbaro Grimšič. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Vročje ji bo!

Cherry Valley, O. — Mrs. George Davis ima kokoš, ki je popolnoma brez vsakega perja. Da bi ji obvarovala nežno kožico, ji je dobra gospodinja spletla jopič iz starih nogavic. Kokoška se zdaj prav postavi v novem sweatru, ki je pa nekoliko pregorak za te letne čase.

47 mrtvih v poplavi v Kentucky

Morehead, Ky. — Governor Chandler je poslal pomožne policijske in vojaške čete v severni del države Kentucky, kjer je silna poplava divjala v sredo. Dozdaj so dobili izpod ruševin 47 mrtvih. Nad 2000 oseb je brez strehe, katero jim je odnesla voda, ki je pridrla s hribov. Kakor sodi oboje Rdečega križa, ki je prihitelo na pomoč, bo skoro gotovo do 100 smrtnih slučajev.

Kakor pravijo poročila, se je utrgal oblak nad pokrajino kmalu po polnoči. Hudourniki, potoki in reke so takoj narasle. Ljudje, katerih bivališča se nahajajo ob potokih, niso imeli toliko časa, da bi pobegnili v višje kraje. Najbolj so prizadeti okraj Carter, Elliot, Morgan, Magoffin, Rowan in Breathitt. Vršili so se žalostni prizori. O nekem Ted Sparkmanu se pripoveduje, da je pravkar odprl vrata svoje hiše, da bi se rešil z ženo in štirimi otroci, ko je vse skupaj odnesla voda. Mož in žena sta se rešila, otroci so pa izginiti v divjih valovih. Drug slučaj. Družina šestih oseb se je hotela naglo rešiti v avtu. Pridrla je voda in vse skupaj odnesla. Vrh vsega so pa še ugasnile električne luči, da je vladala popolna tema, v kateri sploh ni bilo mogoče ničesar reševati.

Napredek posojilnice

V današnji izdaji časopisa lahko vidite finančno poročilo slovenske posojilnice za prvih šest mesecev letos. Posojilnica je napredovala v premoženju nad \$100,000.00 v teh šestih mesecih. Vse hranilne vloge do 30. junija so dobile pripisane obresti po 3 odstotke. Delničarji so pa prejeli dividende na bazi 4% letno. Nas zelo veselja ta lep napredek slovenskega denarnega zavoda, ker s tem se pokaže tudi gospodarska moč naroda.

Piknik "Kantarčkov"

V nedeljo priredi priljubljeni mladinski pevski zbor "Kantarčki" piknik ali izlet na prijaznih črnetovih farmah na McCracken Rd. Vsi, ki ljubijo slovensko pesem, zabavo in ples v prosti naravi so vabljeni.

MISLIJO, DA SO PRIJELI PRAVEGA MORILCA

Cleveland, O. — Šerif Martin O'Donnell je aretiriral nekega sumljivega zidarja, ki je baje v zvezi z skrivnostnimi umori v Clevelandu zadnja leta, ko so dobili ostanke žrtev po raznih krajih mesta. Teh žrtev je bilo trinajst in na vsakem truplu ali kosteh se je pokazalo, da je bil morilec ena in ista oseba. Osumljenec, ki je zdaj zaprt, je priznal, da je bil skupaj z Florence Sawdey večer prej, predno so našli njeno razmesarjeno truplo, zašito v vrečo. V stanovanju

PRI GENERAL MOTORS JE STAVKA

Detroit, Mich. — Včeraj je zaprlo pet tovarnih vrat, ki spadajo k General Motors. Prizadetih je 3,700 delavcev. Delavska unija CIO, h kateri spadajo ti delavci, je potegnila delavce na stavko, da se doseže zahteva izučenih mehanikov za boljše plačilne pogoje.

Pri vseh teh tovarnah so bili

postavljeni piketi. Predelavci in produkcijski delavci so smeli v tovarne. Izučeni delavci pa, ki delajo na 1940 modelih, niso smeli v tovarne. Če bo pa stavka trajala več kot en teden, bodo poklicani na stavko tudi ostali delavci. Če se bo stavka razširila na splošno, bo lahko prizadetih do 100,000 delavcev.

Na tisoče delavcev pri WPA je zapustilo delo radi nadaljnih delovnih ur. Mnogo WPA projektov bo radi tega ustavljenih

Cleveland, O. — Izučeni ali strokovni delavci, ki so zaposleni pri WPA so se izjavili, da bodo pustili delo, ker je kongres določil nadaljne delovne ure pod isto plačo. To zlasti prizadene unijske delavce, ki delajo sicer samo toliko ur, kolikor jih določa unija, da zaslužijo svojo določeno mesečno kvoto.

Unijski delavci grozijo z stavko. In če gredo ti delavci na stavko, bodo ustavljeni večina vseh WPA projekti, kjer so navadni delavci odvisni od izučenih delavcev, da napravijo gotova dela.

Iz raznih krajev dežele se poroča, da je na tisoče delavcev pri WPA projektih včeraj zapustilo delo radi daljših ur. Delavske organizacije so včeraj poslale brožave na ohijske kongresnike in senatorje v Washington, da olajšajo novo postavbo za daljše delovne ure.

Religijne administracije po Ohio so tudi v skrbeh radi nameravane odpustitve delavcev

od WPA. Prihodnje sredo bo odslovljenih v državi Ohio od 200,000 do 186,000 delavcev, ki bodo padli na relief. V Clevelandu bo prizadetih kakih 3,000 delavcev. Če bo pa nastala splošna stavka pri WPA projektih, bo pa še več delavcev odvisnih od reliefa. Ker je pri nekaterih WPA projektih od 3,000 do 5,000 izučenih delavcev in če gredo ti na stavko, bo vsled tega primoranih kakih 20,000 delavcev pustiti delo. Zadeva postaja jako resna in kongres se bo znašel pred jako kočljivo zadevo.

Danes bo v Clevelandu kakih 20,000 WPA delavcev odložilo delo za en dan kot v protest za daljše delovne ure. Korakali bodo na Public square, kjer se bo vršil protestni shod.

Iz Washingtona se poroča, da se je izjavil F. C. Harrington, ki je načelnik WPA vladne organizacije, da se v očiščed podaljšanih ur ne da napraviti ničesar, razen če kongres zopet spremeni to postavbo.

Hoover dolži Roosevelta, da preveč mešetarji z Evropo, kar ni zdravo za deželo

Chicago, Ill. — Bivši predsednik Zed. držav, Herbert Hoover, je imel v tem mestu govor, v katerem je poudarjal, da ostanejo Zed. države lahko izven vsake evropske vojne, samo če hočemo. Nevarnost, da se zapleto Zed. države v evropski bojni vrvež, leži samo na naši vladi, je rekel Hoover. "Predsednik Roosevelt," je rekel Hoover, "se je vsedel k

mizi, kjer se igra politika moči.

Uvrstil nas je med ravnovesje sil. Ni varno, da se igramo z besedami, ker nam lahko kdo odgovori z puško. In potem bese- de ne bodo več pomagale, ampak bo treba prijeti za oro- žje, da se bomo dejansko branili. Največja nevarnost za Zed. države, da se zapleto v vojno, je tujezemski propaganda, ki vpliva na naše strasti.

Žalostna vest

Frank Culkar, 8709 Rosewood Ave. je dobil žalostno vest, da mu je v Rosen, O. umrl ljubljeni brat Louis. Doma je bil iz št. Vida pri Zatični. Zapušča žaluzno soprogo in sedem otrok, brata Franka, eno sestro in štiri brate v starem kraju. Pogreb se vrši danes popoldne. Naj počiva mirno v ameriški zemlji.

Na grob Mr. Pirca

Sledeči Newyorčani so se podali na grob pok. Louis J. Pirca, da počaste njegov spomin: Mr. Rude Trošt, Mrs. Frances Ribič, njeni hčeri Mrs. Mitzi Cergonja iz Zagreba, ki se nahaja začasno na obisku v Zed. državah in Mrs. Pauline Sloan.

Piknik Zadruga

V nedeljo se vrši na Močilnikarjevi farmi ogromen piknik, katerega priredi Slovenska zadružna zveza za vse odjemalce in cenjeno občinstvo sploh. Tukaj se bodo delile lepe nagrade srečnim in seviralo se bo rumeno pečeno koštrune in drug prigri- zek. Dovolj bo na razpolago za vse.

Na počitnice

Gdč. Virginia Just je odšla na počitnice k svojemu stricu Matt Leskovcu v Rock Springs, Wyo. Odsotna bo dva meseca in pol. Želimo ji prijetno zabavo.

Zadušnica

V nedeljo se bo brala v cerkvi sv. Kristine ob enajstih sv. maša za pok. Johano Kranz. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Sweeney je zopet udaril Angleže

Cleveland, O. — Bojeviti kongresnik Sweeney je imel v Puritas Springsu parku govor pred večjo skupino izletnikov, katerim je govoril, da nas v tej deželi popolnoma nič ne briga, kaj se godi v Angliji, Nemčiji, Španiji ali drugod.

"Ker smo vatknil leta 1917 svoj nos v druge razmere," je grmel Sweeney, "smo pustili na evropskih bojiščih 67,000 naših sinov." Dalje je poudarjal kongresnik, da je Anglija edin narod, ki lahko pahne ves svet v vojni vrtnec. Imperialistična Anglija je vzrok fašizma v Italiji in nacizma v Nemčiji, je trdil Mr. Sweeney.

Proti koncu govora je trdil kongresnik, da si Anglija prizadeva na vse načine, da bi zapletla Zed. države v ponovno vojno. Prepričan pa da je, da ameriški narod ne bo slepo drvil v vojno.

Italijanska dekleta vohunijo v Franciji

Grenoble, Francija. — Garnizijski častniki in neka 19 letna italijanska krasotica so na preiskavi radi vohunstva. V mestu je bila poleg te Italijanke še neka druga njena rojakinja, ki je pa nenadoma izginila z važnimi vojaškimi dokumenti preko meje v Italijo. Obe dekleti sta bili založeni z denarjem in sta se največ kretali med francoskimi častniki. V afero je zapleten tudi neki francoski trgovec, ki je dekleti predstavil častnikom. Ta trgovec je eno izmed deklet včeraj odpeljal z avtom do laške meje, kjer je dekleta čakal avto, s katerim se je naglo odpeljala in z seboj odnesla važne francoske vojaške listine in načrte.

NAŠI IZLETNIKI

Iz glavnega mesta Zed. držav, Washingtona, pošiljata pozdrave Mr. in Mrs. Anthony Zakrajšek in sinček.

Iz svetovne razstave pozdravlja prijatelje Mr. in Mrs. Louis Judnič. Odpeljeta se domov grede tudi v Niagara Falls.

Iz Davis, W. Va. pa pošilja pozdrave družina Mr. John (Lindy) Lokar.

DOBER ZELODEC

Canon City, Colo. — Robert Delaney, jetnik v državni jetnišnici mora imeti kaj dober zelandec. Oni dan je pogoltnil 19 žeb- ljev, dve šivanki, nekaj steklenih drobec in spil nekaj strupa. Drugo je vse lepo prebavil, samo dve šivanki ima še nekeje v tele- su.

Lepa izbira pohištva

Perusek Furniture, 809 East 152d St. je dobila posebno krasno zalogo pohištva iz razstave v Chicagu. Oglejte si ga. Berite oglas za posebno znižane cene.

Prevezje trgovine

Mr. Joseph Tomšič se priporoča Slovencem in Hrvatoma, ker je prevzel gasolinsko postajo na 15808 Waterloo Rd. Vedno izvrstna postrežba.

Umetalni ogenj

Ker se na 4. julija radi dežja ni mogel vršiti program z umetalnim ognjem v mestnem stadionu, se bo prireditve vršila v soboto večer. Vršila se bo parada raznih narodnosti, skavtov in drugih civilnih in veteranskih organizacij. Vstopnice za to zanimivo prireditev so že v prodaji.

"AMERIŠKA DOMOVINA"**AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER**6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays**NAROČNINA:**Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.**SUBSCRIPTION RATES:**U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 156, Fri., July 7, 1939

Premaganje predsodkov

Ni čuda, da se v Ameriki toliko piše o predsodkih. V deželi, katere prebivalstvo je sestavljeno iz vsakega plemena in narodnosti na svetu, so predsodki vsake vrste zrasli in padli: proti Indijancem in črncem, proti posameznim priseljnim skupinam in tudi proti nekaterim veroizpovedanjem, kakor kvakerjem, katoličanom, hugenotom, unitarijancem, židom itd. Vodilni ameriški filozofi, sociologi in vzgojitelji so proučevali vprašanje predsodkov, njih izvir, mehanizem in razširjanje, pa tudi sredstva, kako naj se premagajo, ker tvorijo nevarnost za napredek naroda.

Filozofi, ki so imeli vpogled v ta problem, so pronašli, da ni govora o takozvanih prirojenih predsodkih. Ti absolutno ne obstojijo. Otroci prihajajo na svet prosti vsakih verskih, plemenskih ali druge vrste antipatij. Ko pa odrasajo, začnejo pridobivati prevladujoče nazore svojih staršev, svojih prijateljev in od onih, v katerih družbi se gibljejo.

V vsej človeški zgodovini so bili ljudje nagnjeni, da se združijo z ljudmi, ki so njim enaki, ki govorijo isti jezik, ki imajo iste navade in običaje, iste šege in ki so iste vere. Nagon v takih ljudeh je zelo močan, da ne vzljubijo onih, ki so drugačni. Dostikrat so celo ljudje istega ozadja ustvarili za sebe zaprto skupino in skušali so ovekovečiti sebe in niso dopustili nikogar drugega v svoj delokrog. Da to dosežejo, so razvijali skupen čut ponosa v svoje pokolenje, svoje veroizpovedanje, svoje vrste moralo, istočasno pa so redili nezaupanje in bojazen pred vsemi tujci.

To je običajni mehanizem nestrpnosti in je bil ponovno uporabljen v vseh delih sveta. V Ameriki so prvotne puritanske kolonije primer takih zaprtih skupin. Proglašali so se "izvoljenim ljudstvom" in proslavljali svoje lastne verske zapovedi, za vse druge veroizpovedi so pa imeli samo zaničevanje, da bi se utegnili omadeževati čistost njih vere in vsakdanjega življenja. Dolgotrajno zanikanje verske svobode katoličanom je nadaljni primer antipatije in bojazni napram tujcem.

Predsodek in nestrpnost, ki so jo pionirji prinesli sem kot del svojega starokrajnega ozadja, se je v veliki meri razblinil, ko so ameriški pionirji bolje spoznali drug drugega v vsakdanjem življenju. Protestanti, baptisti, kvakerji, hugenoti, katoličani in druge verske sekte, vsi so stali pred enim problemom: da se preživijo od zemlje. Sekali so v velikih ameriških pragozdovih, gradili so svoje koč, posuševali močvirja, pripravljali ledino za obdelovanje in sistematično silili proti zapadu.

Mnogo je bilo razlogov za skupno sodelovanje v tej nalogi, nikakega razloga pa, da bi nadaljevali svoje stare prepire. Počasi so se navadili najprej zadev svoje naselbine, potem pa reševanja kolonialnih problemov in končno velikih narodnih problemov, ko so prvotne naselbine postale neodvisne in postale Zedinjene države. Osnovni vir stalnega nesporazuma in raburjanja je bil odstranjen, ko je bila cerkev popolnoma ločena od države in so vsa veroizpovedanja dobila popolno svobodo ter enakost pred postavo.

Kjer se antipatija proti tujcem goji dalj časa, nastanejo družabni problemi. Vsaka naselniška skupina v Zedinjenih državah je postala ob gotovem času predmet predsodkov. V kolonialni dobi Amerike so bili Nemci, Švedi, Nizozemci in Irci zaporedoma obdolženi separatizma, neljalnosti in drugih očitkov. Ustanovile so se razne ameriške organizacije, zlasti takozvani "Know Nothings" in pozneje Ku Kluxi, ki so imeli največje predsodke proti novim naseljencem, zlasti katoličanom.

Zastonj je bilo tem ljudem pojasnjevanje, da priseljenici opravljajo najtežja dela v Ameriki, da so oni prav za prav iz Amerike naredili to, kar je danes, predsodki so prevladovali in prevladujejo deloma še danes. Predsodek nikdar ne išče dejstev, pač pa živi od domišljije in klevete.

Učimo se vsi skupaj, vse narodnosti, pa tudi Amerikanci, da smo strpni in se borimo že od mladega proti predsodkom, kajti borba proti predsodkom je prav za prav borba ameriške kulture.

Kaj pravite!

Bilo je pred 51 leti v Fennville, Mich. ko sta se hotela poročiti William Shiffert in Elizabeth Sharp. Njiju starši so pa rekli, da sta še premala in da naj le še potrpih nekaj časa. No, pa sta čakala in zdaj, po 51 letih, sta se poročila, ker sta prepričana, da sta dovolj stara za ženitev.

Euclidskemu županu Simsu očitajo, da ni držal svojih kampanjskih obljub in da bodo zato državljani obračunali z njim jeni pri volitvah. Obljubil je, da se bodo pod njim davki znižali in da bo prihranil mnogo mestnega denarja. No, davki so se pod njim zvišali od \$2.37 na \$2.48 in bodo šli menda še višje. Prihranil tudi ni nič, obratno da bo napravil preko \$100,000 deficita. Res ni dobro obetati preveč v kampanji.

BESEDA IZ NARODA**Ob grobu gospodarja**

V četrtek preteklega tedna, bila je ura enajst predpoldnem, ko sem vstopil v uredništvo Ameriške Domovine po običajnemu poslu zadnjih devet let. Od časa, ko se je nahajal na bolniški postelji solastnik in urednik Mr. James Debevec, so vsi njegovi posli odpadli v področje solastnika in urednika Mr. Louis Pirca. Pri vstopu ga ni bilo v uradu, toda kmalu se je vrnil in se vsedel za uredniško mizo. Zdel se mi je zelo potr in otožen. Glas mu je bil tih in v nekih slutnjah tajnsten. Izročil sem mu prinese na naročila in se poslovil "Good bye, Mr. Pirc," in enak odzdrav iz njegovih ust so bile nama poslednje besede. Zdel se mi je njegov odzdrav tako mehak, tako prijazen in iskren kot nikoli poprej v življenju. Kdo bi si mislil, da bom poslednjič rekel svojem dobremu gospodarju "good bye". Nekaj ur pozneje bil je mrtev v sredi svojega plodovitega dela.

Tužna vest, Mr. Pirc je mrtev, mi je bila neverjetna in neumljiva. Kako naj tako hitro umre človek, ki je bil stebel vsega narodnega, kulturnega, prostetnega in političnega gibanja v metropoli. Žal, vest je bila bridka resnica — Mr. Pirc postal je pokojnik. Zdi se mi, da popis njegovega življenja nikoli ne bi bil popoln, če o njem ne bi pisali oni, ki smo mu bili podrejeni, z njim šli skozi življenje in prejemali kruh iz njegovih rok. Dovoljeno naj mi bo, da na tem mestu in ob svežem grobu svojega gospodarja izrazim svoja globoka čustva in ljubezen plemenitemu možu, narodnemu borcu in velikemu sociologu.

V pokojnem je bila vtelesena plemenita duša, do svojega bližnjega vseh dobrin polno dobro srce, značaj v resnici in prepričanju neuklonljiv, mož jekla in kremenite vzdržnosti, mož velikega obzorja in velik domoljub. V svoji živi besedi je znal povedati in zapisati prerokbe bodočnosti, bodriti k narodnemu življenju, dajati nasvete iz bogatih izkustev ter kazati smernice k uspehu in aktivnosti. Vedno in povsod je stal v obrambi pravice priseljencev, posredoval v njih korist in jih branil pred škandali in preganjanjem. Velikokrat je prejel za dobro delo zgolj hvalno zahtevalo in premnogokrat pa pikro in črno nahvaležnost. Pri posredovanju ni gledal kdo je in kdo ni njegov prijatelj. Njemu je šlo dejstvo Slovenec vse in nikogar ni vprašal, kdo si in kdo nisi. Sam sem bil priča, ko so ga prosili pomoči oni, ki so v sru nosili mržnjo proti njemu. Nekoč sem ga opomnil, ko sem videl takega prosilca v uradu, če bo tudi temu pomagal, ko vendar ni nikdar in nikjer pozabil blati njegovo ime. Nikoli ne zabim, kaj mi je na to opomnil Mr. Pirc pri pomnil, ko je rekel: "Iz sovražnikov moramo prijatelje narediti, ker iz prijateljev jih ni potreba, iste že imamo." Res plemenite besede moža, katerega življenje je bilo usmerjeno v ljubezni do naroda za vse rojake enako.

Kot delodajalec je bil nam uslužbenec gospodar brez vsakega oporekla. Nikoli ni dal svojim uslužbenecem čutiti, da je nezizprosen gospodar, kjer mora biti absolutno izvajana njegova volja. Občeval je z nami kot svojimi najboljšimi prijatelji, svetoval nam kot bi bil oče v družini, svaril nas proti eni ali drugi nesreči, prijazno in brez ukora nam povedal napake pri delu, za vsakega uslužbenca se potegnil za njegovo dobro ime, visoko cenil delo svojih ljudi, plačeval za službo nad uniško lestvico in premnogokrat več kakor je kdo zaslužil. V času depresije je letu

1932 si gospodarji, med katerimi je tudi solastnik in urednik Mr. James Debevec, niso mogli plače vzeti, toda mi uslužbenci smo bili kljub temu tedensko do zadnjega centa plačani. Vsak korak uslužbenca je bil pošteno plačan. Velikokrat se je v meni zbudila misel, da če bi bili drugi delodajalci enaki mojim, nikoli in nikjer ne bi bilo povoda za stavko. S tem početjem smo delavci zljubili podjetje kot bi bilo naša last. Tužno mi je pri sru, ko pišem o vrlinah svojega gospodarja, toda s ponosom ugotavljam, da naj bi bilo to podjetje po občevarju svojih delavcev zgled drugim, ki še vedno smatrajo delavca za brezpravnega sužnja, ki sme le garati v strahu in bojazni za svoj dnevni zaslužek.

Dragi gospodar in dobnik! V pondeljek predpoldne smo v naročje materi zemlji izročili Tvoje plemenito telo in do naroda ljubeče srce. V tišini božje njive bo Tvoj večni dom. Angel miru bo čuval nad njim in rosil trato, preko katere bo vrnel čaroben veter. Položili smo Te v sosedščino mnogih, katerim si bil učitelj, dobnik in voditelj.

Ob Tvojem svežem grobu stojimo Tvoji delavci, oko nam je rošno, topo gledamo na kup zrahljane zemlje, kjer nam poživja v večnem snu naš dober gospodar. Tužno in jaderno se poslavljamo od Tebe, svojega dobnika — svojega gospodarja in krušnega očeta. Poleg ljubezni Ti polagamo na sveži grob udano hvaležnost nas in naših družim v blagem spominu na Tvoje plemenito srce.

Dragi trpin, mučenik narodnih idealov, briljantni vodnik svojega naroda, učitelj pravice in resnice, boritelj za delavčvo pravo in zaščitnik zatiranih, ob svežem grobu Ti žalostni kliče: "Spojij se v miru po plodovitem delu za narod in človeštvo!" Ob svežem grobu Ti pa slovesno obljubljam, da bomo zvesto sledili Tvojemu velikemu delu in odmevajočem klicu iz hladnega groba.

Joško Penko,
uslužbenec pri podjetju
Ameriška Domovina.

Mr. L. Pircu v spomin

Cleveland (Newburg), O. — Velika žalost je zavladala med Slovenci po Ameriki. Posebno mi Slovenci v fari sv. Lovrenca žalujemo radi prerane smrti moža, kateri je veliko storil za Slovence in še bi bil, da ga ni kruta usoda vzela od nas.

Malo je hiš in družin, pri kateri ni bil list Ameriška Domovina, katerega urednik in solastnik je bil Mr. Pirc, dneвно razvedrilo. Seve, list bo še naprej izhajal in svet se ne bo podrli, ali Mr. Pirca ne bo več. Zato žalujemo za Vami. Koliko tisočev ljudi ima danes delo, ker so sledili Mr. Pirčevim nasvetom, da so postali državljani. Pa tudi tisoči so, kateri so se posmehevali njegovim člankom. Toda danes se kesajo. Žal, da je za marsikaterega to kesanje v škodo.

Umrli je mož, njegova dela pa živijo. Tako se lahko reče o pokojnem Mr. Pircu. Toda žalovanje ne pomaga nič. Le molitve potrebuje. Zato vsi čitatelji in čitateljice izmolimo po par očenašev za pokoj njegove plemenite duše.

Vi, Mr. Pirc, pa imetve v večnosti pri Bogu veliko plačilo za dobra dela, katerih ste veliko storili na zemlji. Gotovo imate lahak odgovor pred božjim Sodnikom. Saj ste ga velikokrat zagovarjali. Kolikokrat ste se kot urednik postavili v bran proti napadom na vero, Cerkev in Boga. Vse to Vam koristi po smrti. Počivaj-

te mirno v ameriški grudi, saj ste vse življenje v Ameriki tudi ljubili in zagovarjali ameriške principe.

Duša Vaša pa naj plačilo uživa v raju. Spomin na Vas pa ostane, dokler se bo čula slovenska govorica po Clevelandu in ostalih krajih Amerike. Družini prerano umrlega, solastniku Ameriške Domovine, Mr. Debevcu, osobju pri upravi pa moje iskreno sožalje.

J. Resnik.

Graduacija pri sv. Kristini

Vedno se tako zgodi, da izgubljeni čas lovim. Se reče, v kolikor mi je to mogoče. Ta dopis je za štiri tedne zakasnel in je na veljavi nekoliko izgubil. Nekaj klenih zrn pa imam za pripomniti, četudi pozno.

V nedeljo 4. julija se je vršila graduacija naše farne šole sv. Kristine. V zgodovini naše župne šole je bila skupina graduantov letos najštevilnejša (28 po številu). Nekateri izmed teh so dobili pohvalo za ta ali oni red. Rose Nemec je bila naklonjena šolnina za eno leto v eno izmed katoliških višjih šol. Ana Hočevar je dobila odlikovanje za najlepše obnašanje vseh v šolo pohajajočih otrok v šoli sv. Kristine, kar nekaj že tudi pomeni dandanes. Marsikaj se dobi za denar, obnašanje se pa ne da kupiti, tudi z rumenim zlatom ne.

Alice Vidmar se je dnevno redno udeleževala sv. obhajil. Harry Mlaček je dobil najboljši red v znanju katekizma. Lucile Zgonc je dobila pohvalo od Cleveland Press, da je najboljša učenka šole sv. Kristine za "spelling." Edward Ropasky je bil najboljši učenec med dečki in Mary Zdešar je največ storila dela za cerkev.

Na hodniku naše šole visi tabla z imeni vseh "honor roll" učenecv in učenek naše šole. 58 jih je po številu, 40 deklic in 18 dečkov, kar ni samo častno za nežni spol, ampak precej sramota za naš moški naraščaj. Ako bo šlo tako naprej, bodo dekleta brez bojazni lahko rekli fantom "dumbells," kar se tolikokrat čuje v našem življenju.

Ob graduaciji mladih dijakov in dijakinj se človeku nehoti pojavijo misli: kaj bo z njimi? Že sedaj je šlo težko. Kar so pridne in skrbne šolske sestre tekom učne dobe vsadile v mlada srca, je šolska počitniška doba, žal, veliko porušila. In kaj sedaj? Ali se bodo držali naukov, ki so jih prejeli od dobrih šolskih sester? Saj nam je predobro znano, kako se domišljuje, kaj da je napol dorasčujoča mladina. Domišlja si kot da je vzvišena nad starši in da se nahaja gori nekje nad oblaki.

Kako plemenite ideje je imel Rev. Slaje, ko je deloval na tem pred leti, da bi mladina osnovne nauke dobila v javnih šolah, šolo sodelavila pa v katoliških šolah. Kadar je nevarnost največja, izgubi naša mladina vzgojitelje. Edina opora so ji starši. Ako se bodo starši zavedali svoje odgovornosti napram otrokom, potem bo brez dvoma nekaj dobrih naukov pokazalo svoje uspehe. Kako lepo se čuje to: kadar dijak dovrši visoko šolo ter stopa z visoko izobrazbo v svet, da je pohajal v začetku v katoliško šolo. Še lepše pa boža naša ušesa, ako dijak ali dijakinja to sam priznava.

Tu imam v mislih eno najbolj nadarjenih učenk, ki je pohajala v našo šolo in to je Miss Dorothy Fritz. Sicer ni graduirala iz naše šole, ker je s svojimi starši se preselila iz 239. ulice na 124., vendar s ponosom vedno poudarja, da je pohajala v šolo sv. Kristine ter si obuja prijazne spomine na njeno šolsko dobo pri sv. Kristini.

Miss Dorothy Fritz je pohajala tri leta na Western Reserve univerzo. Bila je vseskozi marljiva učenka, za zgled vsem sodijakijam. Za nagrado za njeno

marljivost, je vodstvo Western Reserve univerze izmed 800 učenk nje in pa samo še eni podelilo šolnino za en semester na Merrill - Palmer šoli, Detroit, Mich. To je najvišje odlikovanje, ki ga more ena dijakinja na Western Reserve univerzi dobiti, ker more iti v omenjeno šolo v Detroit šele potem, ko dovrši študije na Western Reserve univerzi.

Mlada, nadbudna Dorothy Fritz se namerava posvetiti diatission študijam, kar pomeni, da bo nadzorovala jedila v bolnišnicah. Za tak poklic se zahteva skoro enaka izobrazba kot za zdravnika. In ako pomislimo, da Dorothy še ni dopolnila dvajset let, da je morala biti vseskozi nadarjena in pridna učenka. Lahko so starši ponosni na tako hčerko, ker ona ne pohaja samo radi imena v šolo, kot se nekatere njene sodijakinje izražajo češ, da se bo bolj ugodno poročila, ako dovrši kolegij. Človek bi dejal, da je tudi na ženitovanjsko polje zašlo raketirstvo.

Zavedaj se, draga Dorothy, da so Ti dali starši priložnost se povzpeti na visoko stopnjo izobrazbe. Izkazuj jim hvaležnost za to in ne sramuj se jezika, ki ga Tvoja mama in ata govorita. Ob vsaki priliki pa poudarjaj, da si katoličanka in da si imela č. šolske sestre sv. Franciška za vzgojiteljice. Ako se boš vedno zavedala tega, Te bodo spoštovali vsi, s katerimi boš v svojem življenju prišla v dotiko. Moje iskrene čestitke nad Tvojim briljantnim uspehom. Sonce sreče naj Te spremlja na vseh potih Tvojega življenja. Služi poklicu, katerega si si izbrala zvesto, za kar naj Ti pomaga Bog.

Frank Kovačič

O nedeljskem pikniku Slovenske Zadruga

Oglasili so se drugi pred menoj, povedali so vam, da bo v nedeljo 9. julija na Močilnikarjevi farmi, da se lahko vozite zastonj od 1., 2., 3. popoldne izpred vseh zadrugnih trgovin in da bo kostrunov na razpolago takoj opoldne. Zraven tega, da se boste zabavali ob godbi Jankovičevih fantov ter da bo nič manj kot 30 lepih nagrad, in vse kar imate storiti je to, da se poslužite naših trgovin tekom tedna, te vam bodo pa dale listke za \$1.00 nakupa kar po dve. Morate pa biti navzoči ob dviganju srečnih listkov ob 6:30 zvečer.

Vse to je lepo in dobro; od vas pa pričakujemo, da nam zopet prinesite tisto lepo dobro voljo na piknik, naklonjenost tekom tedna v prodajalnah. Saj veste sami, da ste vi oni, kateri odločajo kako lepo se bomo imeli in ako naj bo res zabave na koše. Kakorkoli bilo, direktorij je sklenil, naj bo vse samo najboljšo, cene zmerne in zabave veliko!

Temu se lahko ugodi, ako bodo vremenski faktorji naklonjeni, ako ne pa bomo vse skupaj spravili pod veliko streho Slovenskega doma na Holmes Ave. Ugodilo se pa bo zagotovo, ako bo solnce, ker na podlagi povpraševanj po listkih spet kaže, da bo farma polna ljudi in njih vozil.

Zase ne morem drugega povedati kot to, da se poslužite vseh prilik, da si dobite kolikor mogoče največ listkov tekom tedna, dobilo se jih bo tudi na pikniku, rezervirate zase in prijatelje to nedeljo za veliko Zadružno zabavo na tem pikniku, in veseli bomo vsi skupaj na Močilnikarjevi farmi.

Zenske so obljubile postreči kakor nikoli poprej na pikniku. Kaj to pomeni, kadar to one rečejo vedo vsi, ki so samo enkrat bili na kaki njihovi prireditvi. Vse bodo imele urejeno; kostrunove založke po 10c, ostale po 5c in za vse prijazen nasmeš in dobro postrežbo. V

nedeljo torej vsi na Zadružni piknik pri Močilnikarju.
Andrej Zupanc, preds.

Zahvala skupnih Mladinskih zborov

Nepozabni nastop clevelandskih Slavčkov 11. junija v Pittsburghu bi bil nemogoč brez ne-sebičnega in trudapolnega sodelovanja narodno-zavedne tamkajšnje skupine, katere je naredila vse v njeni dani moči, da se je koncert tako gladko izteklo. Odbor Skupnih mladinskih zborov v Clevelandu se vsem najtopleje zahvaljuje za to požrtvovalno delovanje, javnosti jih pa izroča poimensko v hvaležni spomin:

Paul Klun, preds., Sylvia Fabec, tajnica, John Jergel, John Decman, Joseph Hrvatin, Math Pavlakovic, Anton Barilar, George Vidina, Joseph Matieic, Dr. F. J. Arch, John Lokar in Matt Spolar. Izredna hvala gre za izredno delo, katerega sta izvršila v prvi vrsti Paul Klun in njegova soproga ter dr. Archu in John Lokarju. Pristrena in iskrena vam hvala. K temu Pittsburghskemu odboru gre prav lepa hvala ženskemu gospodinjškemu klubu Slovenskega doma na Butler St., za njih okusno večerjo, katero so priredile vsem gostom in pa direktoriju Slovenskega doma za izkazano naklonjenost.

Brez teh bi bilo težko, kajti ti so se zavzeli in skončali vse predpriprave za koncert. Je pa še druga zahvala na mestu in ta je vsem listom in dopisateljem, kateri so tako oglašali ta gostovalni koncert v Pittsburghu. Za Cleveland prav lepa hvala: Ameriški Domovini in Enakopravnosti, za zunanje liste pa Prosveti, Proletarec, Naprej, Zajedničar in glasilom naših organizacij.

Da smo se zamogli pokazati z dovršenim petjem izven Clevelanda pa gre priznanje in zahvala posameznikom, društvu in organizaciji, katere so darovale v potovalni fond. Vsem tem najlepša hvala in enako vsakemu poedincu, kateri je na katerikoli način pripomogel do tega slovesnega gostovanja v Pittsburghu. Vsem skupaj še enkrat prav lepa hvala in hvaležnost. K temu so všeti, kajpada, vsi starši in oni, kateri so potovali z nami v Pittsburgh ter tako znižali potovalne stroške zborom.

Za Skupne Mladinske zборе
Joseph Siskovic, preds.
Ančka Traven, tajnica.

ST. CLAIR RIFLE CLUB

Prihodnja klubova seja in va-ja se vrši v nedeljo 9. julija. Na tej seji bomo imeli več važnih zadev za rešiti, zato opozarjam članstvo, da se udeležijo polnoštevilno. Obenem bomo tudi delali, zato pridite zjutraj. Izid zadnjih vaj je sledeč:

Gerl, A.	12
Susel, J.	22
Urbančič, J.	20
Novak, J.	24
Kramer, F.	16
Peterka, J.	12
Stampfel, F.	12
Spenko, F.	19
Mrs. F. Novak	12
Pozelnik, J.	15
Mihelich, J.	11
Kavčnik, A.	16
Sietz, F.	15
Papeš, J.	19
Baraga, A.	12
Dolenc, S.	20
Urankar, A.	15
Antonin, A.	18
Sinkovec, V.	19
Ferkol, L.	20
Urankar, J.	19
Turšič, F.	21
Ravnikar, A.	18

—Tajnik

Oglasi v "Ameriški Domovini" imajo vedno dober vspeh.

WINNETOU

Po nemškem tiskarju K. Maya

"Ali je moj brat Old Shatterhand našel tudi svojo sestro?"

"Da."

"Kje je?"

"Tam v grmovju."

"V katerem grmovju?"

"Kjer je tical moj brat Winnetou."

"Kako veš to?"

"Ker pelje tja njena sled."

"Si videl njeno sled?"

Njegova vprašanje je doblela začudenost. Ni vedel, pri čem da je z menoj. Trdil sem, da sem videl njeno sled. Da bi bil povedal neresnico, tega si ni mislil. Da pa bi bila Nšo čisti pustila sled za seboj, na to pa tudi ni mislil.

"Da! Našel sem njeno sled," sem odgovoril.

"Kako si jo našel? Nšo čisti je zelo pazila. Nobene sledi ni za njo!"

"Motiš se! Pravim, našel sem njeno sled."

"Nisi je našel!"

"Sem! Nšo čisti je pustila dobro sled za seboj."

"Uff! — Kje je?"

"Na tleh seveda ne."

"Kje pa?"

"V vejevju. Nšo čisti ni stopala po tleh, nesel si jo, lomila sta vejeve in trgala listje."

"Uff! — Praviš, da sem jo našel?"

"Da."

"Kdo ti je povedal?"

"Najprvo tvoje stopinje. Globlje so, ker si bil težji. Ker pa vendar v eni minuti nisi težji postal, sem sklepal, da si nosil breme. In breme je bila tvoja sestra."

"Uff! — Vrnj se pa še enkrat išči!"

"Zaman bi iskal. Pa tudi traba ni. Kajti Nšo čisti sedi tamle v grmovju. Po njo pojdem."

Stopil sem pa jasi.

Tedaj pa je prišla Nšo čisti iz grma in rekla abratu s prepričevalnim glasom:

"Dejala sem ti, da me bo našel! In prav sem govorila!"

"Da!" je končno priznal tudi Winnetou. "Moja sestra je prav povedala! In jaz sem se zmotil. Moj brat Old Shatterhand ne najde sledi samo z očmi, ampak tudi v mislih. Skoraj se ne bo imel kaj več učiti."

"O, mnogo je še tega!" sem dejal. "Moj brat Winnetou me hvali, pa njegove hvale si ne zaslužim. Toda česar še ne znam, se bom še od njega naučil."

Prva hvala je bila, ki sem jo čul iz njegovih ust. Priznam, da sem bil ponosen na njo, prav kakor kedaj v šolah, če me je pohvalil moj profesor.

Zvečer tistega dne mi je Winnetou prinesel okusno izdelano in z rdečimi indijanskimi vezinami okrašeno lovsko obleko iz belo ustrojene jelenovine.

"Nšo čisti, moja sestra, te prosim, da bi nosil tole obleko!" je dejal. "Tvoja obleka za Old Shatterhand ni več primerna."

In čisto prav je povedal. Moja obleka je bila tudi za indijanski okus že pregrda. Da sem se v njej pokazal na ulici evropskega mesta, bi me bili kot nevarnega potepuha nemudoma vtaknili v luknjo.

Toda — ali sem smel sprejeti tako lepo darilo? Od Winnetou-ove sestre? Posebno po tem, kar sem tisti dan slišal?

Winnetou je menda moje misli uganil. Dejal je:

"Lahko vzameš tole obleko! Jaz sem jo naročil. Ne daruje ti je Nšo čisti, ampak njen brat Winnetou, ki si mu življenje rešil."

Ali belokožni ne smejo sprejemati daril od žensk?

"Smejo. Pa običajno le od lastne žene ali pa od sorodnic."

"Moj brat si, Nšo čisti je torej sorodnica. Lahko bi torej sprejel to darilo tudi od nje. Pa sprejmeš ga od mene, jaz ti ga darujem. Nšo čisti je obleko le naredila za tebe."

Dr. Rajko Ložar:

Rimsko mesto Emona

Na tleh današnje Ljubljane je stalo v rimski dobi utrjeno mesto Emona. Že zgodaj so naši zgodovinskeci prišli na to, da pri antičnih avtorjih (Pliniju in drugih) kakor tudi v antičnih zemljevidih (Tabula Peutingeriana) navedeno mesto Emona ne more ležati nikjer drugje, kakor na tleh današnje Ljubljane. Edino nekdanji kustos ljubljanskega muzeja, Alfonz Mullner, je iskal Emona na Igu, na mesto današnje Ljubljane pa je prestavil rimsko naselbino problematičnega imena, Aquilino. Ta Mullnerjeva teza se pa ni mogla dolgo držati. Neštivilne starinske najdbe, prihajajoče na dan na vseh koncih in krajih Ljubljane že pred in za Mullnerjevih časov, so dokazovale, da se je morala tu nahajati mesto podobna naselbina. Še bolj pa se je ta domneva utrdila, ko je v l. 1909—1912 W. Schmid na zemljišču nemškega viteškega reda na Mirju jel odkrivati ostanke emonskih hiš, cest, ulic trgov itd.

Kje in kakšna je bila in kako je nastala? Kje leži Emona v današnjem mestnem teritoriju? Vsak ljubljčan pozna znameniti "rimski zid" na Mirju, čeprav večina izmed njih ne veruje, da je na njem še kaj pristno rimskega. Ta rimski zid je južna fronta nekdanjega rimskega mestnega ozidja in sega na vzhodu do Emonske ceste, na zapadu pa približno do Groharjeve ulice, kjer se končuje s stolpom. Vzhodna fronta je potekala pri-

bližno od kapelice na Emonski cesti proti severu (hiša poleg kapelice je zgrajena na rimskem zidu, imenovala se je "na rtici"; fortessa — utrdba), prekoračila je Emonsko oz. Cojzovo cesto ter teče po vrtu Križevniškega reda potem pod Vegovo ulico (natančno pod ostanke zidu Knežjega dvorca, v globini kake 8 m pod nivojem) do Kongresnega trga v bližini Univerze. Tu se je zid zopet obrnil proti zapadu, tvoreč severno fronto. Potekal je približno pod današnjo Wurzbachovo hišo v Gradišču, nato pa v isti smeri proti današnji Bleiweisovi cesti; ozidje nunskega zidu v Nunski ulici stoji na temeljih rimskega zidu. Nekoliko pred Bleiweisovo cesto se je zid zapadno proti jugu, tvoreč zapadno fronto. Njena linija leži vzporedno z Bleiweisovo cesto, teče po vrtovih za bansko palačo. Trgovsko akademijo, skozi klet hiše Hrovatin na Cesti 29, oktobra, nato pa po zapadnem robu Ulice rimske legije; tam vidno, današnje vrtno ozidje stoji v celoti na temeljih rimskega zidu.

S tem ozidjem je v glavnem očiščen obseg rimskega mesta Emona. Kako je bilo to mesto veliko, si lahko predstavljamo na podlagi števil: severna in južna fronta sta bili dolgi po 435.50 m (1470 rimskih čevljev), vzhodna in zahodna fronta pa po 523.60 m (1768 rimskih čevljev).

Izmed današnjih mestnih delov spadajo v obseg rimske Emona Gradišče in Mirje. V obeh teh dveh besedah se skriva prava tradicija, kajti beseda mirje naznačuje kraj z os-

tanki ozidja, beseda gradišče pa to, da so stari Slovani na ondornem mestu našli razvaline starejših gradu podobnih naprav. Ker so gradišča po navadi na vzvišenih položajih, bo kdo rekel, da v tem primeru to ne drži. Toda drži: kajti ozemlje Gradišča je najvišje ležeča točka osrednjega dela Ljubljane, ki obvladuje vso dolino Ljubljanske in Gradišči-ke; v rimski dobi, ko okolica še ni bila zazidana, je moral imeti s tega mesta vsakdo najboljši pregled celotne okolice.

Ta rimska Emona je bila po najnovejših raziskavanjih (B. Sarja) ustanovljena verjetno kot taborišče legije, in sicer V. legije, za časa vladarja Augusta. V literaturi se omenjajo nekatere opeke z žigom te legije, toda opeke same so se izgubile. Mere obzidja ustrezajo obsegu taborišča, potrebnega za kvartir ene legije. Ko je legija mesto zapustila, se je v zasilnih vojaških barakah razvila sčasoma civilna naselbina, po mnenju W. Schmidta sestojeca iz večine iz odsluženih vojakov ali veteranov XV. legije. Za časa Tiberija je ta mlada naselbina postala kolonija, to je, dobila je pravice, ki so mesto ožje pritegnile v sestav rimsko-italijske upravne in politične organizacije; imenovana je bila Colonia Julia Emona. Mesto je potem doživljalo vesele in žalostne čase tja do Atilevoga pohoda v Italijo (452 po Kr.), ko je bilo verjetno porušeno.

Mestna podoba Emona

Oglejmo si nekoliko zunanjo ali mestno podobo Emona. Ozidje mesta je bilo opremljeno z obrambnimi stolpi, deloma četverkotnimi deloma okroglimi. Teh stolpov je bilo po Schmidu 22. Zgoraj so imeli najbrž lesene nadgradnje in pa mostove za stražo. Pred zidom je bil na zunanjih straneh jarek, napolnjen z vodo, da je sovražniku oteževal dohod k ozidju. V ozidju so bila vrata: predvsem v vsaki glavni fronti po ena glavna vrata, skozi katera je vodila glavna deželna vesta dotične smeri iz mesta. Skozi zapadna vrata je šla cesta v Aquileio in Trst, skozi severna (v današnjem Gradišču pri Nunske cesti) v Celeio in Poetovio, vodeča pri Črnučah čez Savo, skozi vzhodna vrata cesta v Siscio, vodeča na današnjem bregu čez Ljubljano. Južna fronta takih vrat ni imela, kajti tu se je najbrž v neposredni bližini ozidja razprostiralo barsko močvirje. Razen glavnih vrat je bilo v ozidju še mnogo manjših vrat za mestne ceste in ulice same, da je bil meščanom pristop v okolico olajšan. Ali polagoma, ko so postajali časi bolj in bolj nemirni, so mnogo teh vrat zazidali ter tako povečali obrambno sposobnost mesta.

Mesto samo je sestajalo iz tako imenovanih insul (insula — otok), hišnih kompleksov v obliki četverkotnih odsekov. Te insule so obsegale ali po eno hišo, ki je bila v tem primeru sorazmerno velika, ali pa več hiš manjšega obsega. Schmid misli, da je bilo v Emoni 46 takih hišnih otokov. Obsegi teh insul so kaj različni; za primer naj navedemo hišo XVII., ki je merila približno 46x50 metrov. S pravokotno obliko hiš je bila podana že tudi pravokotna mreža cest in narobe. Tudi v Emoni so imeli ceste speljane po splošnem rimskem vzorcu na osnovi cardo-decumanus cest (cardo maximus — glavna cesta v smeri sever-jug, decumanus maximus — glavna cesta v smeri vzhod-zahod). Vzporedno s temi glavnimi cestami so potekale male oziroma ožje ceste in ulice v istih smereh. Ta način pravokotnega cestnega omrežja kakor tudi insularne razdelitve hiš so Rimljani prevzeli od grških

helenističnih arhitektov in ga najprej uveljavili v svojih legijskih taboriščih, odtod je prešel tudi v civilno urbanistiko. Toda mi si vsega tega ne smemo predstavljati pretirano — šablonsko; tudi tu so bile možne spremembe, in sicer v druge oblike, kajti rimska mesta niso nastajala na risalni deski, temveč iz živih potreb. Cestna mreža sama je bila opremljena z dobro kanalizacijo, ki je vodila v strugo Ljubljanske.

(Dalje prihodnjič.)

STAR ZDRAVNIK

Bethel, O. — Dr. William Thompson, še vedno zdravi bolnike, čeprav je dosegel lepo starost 104 let. V istem uradu posluje že 79 let. Ima še vedno lepo število bolnikov, ki trdno zaupajo svojemu staremu doktorju.

LOVEC SE BOJI VOJNE

New York, N. Y. — Finančnik J. P. Morgan se je odpeljal na Skotsko, kjer namerava imeti nekoliko zabave z lovom na divje race. "Seve," je rekel Morgan, "če ne bo vojne."

MALI OGLASI

Prodajalci se iščejo

Sprejme se prodajalce za premo, moške ali ženske, ki bi prodajali na provizijo. Pokličite KENmore 0233-M. Central Coal & Coke Co., 2028 E. 65th St. zadržaj. (157)

SPECIALS

Friday - Saturday

Fresh, Boneless Blue Pike Fish, lb. 29c

Fresh Roll Butter, lb. 24½c

Fresh No. 1 Selected Eggs, doz. 17½c

C. W. Coffee, lb. 17c

Fels-Naptha Soap 10 Bars 39c

Golden Yellow Bananas, lb. 5c

SPECH FOOD STORE

1100 E. 63rd St.

Soba se odda

možu ali ženi; tudi kuha si lahko. Vhod je sam zase. Vprašajte na 1167 Norwood Rd. zgorej. (157)

TREBUSNE PASOVE IN ELASTIČNE NOGAVICE imamo v polni zalogi. Pošljamo tudi po pošti. MANDEL DRUG CO. 15702 Waterloo Rd., Cleveland, O.

NAZNANILO

Čenjenim Slovincem in Hrvatim naznanjam, da sem prevzel

GASOLINSKO POSTAJA

na 15808 Waterloo Rd.

Imam SHELL gasolin in najboljše olje Se priporočam

JOSEPH TOMŠIČ

AMERICAN RADIATOR PRODUCTS WOLFF HEATING CO.

GREJNI INŽENIRJI

Gorak zrak, para, vroča voda, plin, olje, air conditioning. — Popravljamo vse vrste furneze in boilerje.

NOBENE GOTOVINE TAKOJ, PLACATE V TREH LETIH

Urad in razstava vseh predmetov na

115 E. 103 ST. GLenville 9218

Vprašajte za našega zastopnika — Štefan Robash

Na sliki vidite Mrs. James Farley, soprogo načelnika demokratske stranke v Ameriki in generalnega poštneega mojstra. Poleg nje sedi Arthur Davis, ki je predsednik Aluminum Co. of America.

Na levi strani vidite sliko Mrs. Jack Taylor, ki bo živel sama še par tednov, kot pravijo zdravniki. Je neozdravljivo bolna. Slika je bila vzeta pred nekaj dnevi v New Yorku, kamor je prišla Mrs. Taylor, da si ogleda svetovno razstavo predno umre. Prihaja iz Georgije in sam gospodar jo je pripeljal v New York.

V BLAG SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠE

BLAGE IN NEZABNE SOPROGE

IN MATERE

Lucije Kušar

ki je bila položena k večnemu počitku

dne 9. julija 1938.

Draga soproga in dobra mati! Leto dni je minilo, ko smo Tvoje blago telo položili k večnemu počitku. Leto dni nam grenke solze polnijo naša očesa, ko v duhu tavamo za Tvojimi blagimi spomini. Ob žalostni obletnici Ti močno žalostni kličemo: Počivaj v miru do snidenja nad zvezdami.

Zaljubljeni:

JIM KUŠAR, soprog

JIM JR., JOHN, FRANK in

JOSEPH, sinovi

MARY, hčerka

Cleveland, Ohio, 7. julija 1939.

Oblak Furniture Co.

TRGOVINA S POHIŠTVOM

Pohištvo in vse potrebščine

za dom

6612 ST. CLAIR AVE.

HENDERSON 2978

ZAKRAJSEK FUNERAL HOME, Inc.

6016 St. Clair Ave.

Telefon: ENdcott 3113

Ignac Slapnik, st.

OVETILČAR

6102 ST. CLAIR AVE.

HENDERSON 1126

IMAMO

električne ledenice, pralne stroje

in v radio — Popravljamo vse

te stvari v vaše zadovoljstvo!

SAILOR RADIO SERVICE

807 East 152d Street

poleg Perušek Furniture Store

Liberty 8869

SLOVENSKO PODJETJE

BLISS ROAD COAL &

SUPPLY CO.

Najboljši prevoz in drva.

Pokličite KENmore 0808

22290 ST. CLAIR AVE.

Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

—Od spodaj? — ponovi krošnjar; — ali ste morda živeli kot črv v zemlji, ali ste se morda seznanili z vragom, ki živi tam v peku?

—Da, bil sem v peku — odvrne ta — a ta pekel je morda mnogo hujši od onega, ki me čaka po smrti.

—Bolje me boste razumeli, ako vam povem, da sem ždel v sibirskem rudniku.

Krošnjar tleskne z rokama. —Sveti Bog! — vzklikne on — Vi ste delali v rudniku?

—Da, dvajset let.

—Le čudite se! Zdi se mi, da ne morete razumeti, da ima človek še poguma potovati po svetu, ako je moral preživeti dvajset let pod zemljo!

Rekli so mi:

—Ivan, tvoja ura je prišla, vrneš se lahko domov.

—Haha, domov?

—Guverner lahko reče kaj takega, on sedi v svoji udobni hiši in si gotovo ne more predstavljati, da so na svetu ljudje, ki nimajo svojega doma.

—Kam naj grem?

—Potoval bom, naj slučaj odloči, kam me bo odvedel.

—Kako se imenujete?

Rdečelasec zmaje z rameni.

—Dvajset let sem se imenoval Ivan Pozabilsem.

—Aha, razumem, — reče starček. — Vi ste storili težek zločin ter ste obsojeni na dolgo ječo. Potem ste pobegnili in vas najbrže zopet zgrabili.

—Da, tako je, uganili ste.

—Blodil sem po gozdu, dokler me ni izgnal strah.

—Moral sem se približati človeškemu prebivališču, rad ali nerad. Na poti sem na nesrečo srečal transport sibirskih kaznjencev. Našli so me napol mrtvega in izgladanega ob robu gozda ter me takoj odvedli dalje.

Krošnjar pazljivo pogleda Ivana Pozabilsema.

—Ali vas ni našel nek mlad častnik?

Rdečelasec se zdrzne.

—Da, res, bil je nek zelo mlad častnik, ki me je našel.

—Ali se ni nahajala tedaj v tem transportu tudi neka mlada žena z malim dečkom?

Rdečelasec ostrmi.

—Človek, kdo ste, da veste vse to? — vzklikne on. — Vse, kar ste rekli, je resnica!

—Da, tedaj so vodili neko mlado ženo v Sibirijo, imela je s seboj otroka. Pripovedovali so o njej, da ni ničesar zakrivila, temveč da je samo ljubila nekega visokega častnika v Petrogradu.

—Nato so ji odvzeli otroka in ona se je obnašala kot nora.

—Spominjam se vsega — nadaljuje rdečelasec — toda kdo ste vi, starček, da se vsega spominjate, da veste, kaj se je tedaj zgodilo.

Starček si pogladi svojo sivo brado.

—Imel sem dobrega prijatelja, ki mi je pripovedoval, kako so vas našli ob robu gozda. Takoj sem si mislil, da mislite na oni transport kaznjencev!

Rdečelasec zamrmra nekaj besed.

Ni verjel staremu krošnjarju.

Toda sedaj sta se začela oba zaupneje pogovarjati.

—Ali nameravate peš v

vi "samo"!

—Da, če bi bila dobra žena — reče rdečelasec. — Toda ona mi je bila nezvesta.

—Ali poznate Petrograd? Starček pokima.

—Poznam.

—Ali veste morda, ali še živi bogati Jagodkin?

Starčkove oči se zaiskrijo.

—Bogati Jagodkin? — vpraša on. — Kaj ste imeli z njim?

—On je zapeljal mojo ženo! — Povem vam lahko, da je Jagodkin žalostno končal.

Umril je ne samo kot nesrečen, siromašen človek, temveč mnogo let se ni mogel ganiti. Bil je hrom. — Bog vas je maščeval!

Rdečelasec izusti kletev.

—Hotel sem se jaz maščevati nad njim — odgovori on. — Sklenil sem obračunati v Petrogradu s tem lopovom.

—Toda seveda, dvajset let ni malenkost, v tem času se je mnogo spremenilo na svetu.

—Mrtvi naj počivajo! — reče starček. — Ko je enkrat človek mrtev, preneha vsako maščevanje.

Rdečelasec zmaje z rameni. Izgledalo je, da se ne strinja s svojim spremljevalcem.

—Da — odvrne ta. — Kaj

V tem trenutku vzklikne starček:

—Tam se že vidijo strehe hiš. Takoj bova v vasi, kjer si bova odpčila.

—Da, to je vas — odvrne rdečelasec. — Toda midva izgledava kot divjaka, morava se malo očediti.

Stala sta ravno na bregu nekega malega potoka.

Rdečelasec poklekne ter si umije roke in obraz z bistro vodo.

Ko je bil gotov, se obriše in gre naprej.

—A sedaj pojdiva, starček, v vas — reče rdečelasec. Tam se bova okrepčala z žganjem. Oba stopita v vas.

Pred neko majhno zgradbo obstaneta.

Nad vratmi se je nahajala tabla z napisom "gostilna."

—Vstopiva! — reče rdečelasec.

Prišla sta po stopnicah v hišo ter stopila v veliko sobo, kjer je stala velika miza in nekaj stolov.

Za pultom je stal nek majhen, plešast človek.

—Ali ste vi krčmar? — vpraša rdečelasec.

—Da — odvrne ta. — Kaj

ukazujete — jesti ali piti?

Rdečelasec sede k mizi.

—Žganja! — vzklikne on. Hitro! Razen tega toplega mesa!

Nato se obrne krčmar h krošnjarju.

—Dober dan!

Krošnjar odzdravi.

—Ali ste prehodili dolgo pot?

—Zelo dolgo.

—Ali hočete tudi vi jesti in piti?

Ko je tudi starček naročil, kar je želel, odide krčmar iz sobe, da ukaže služkinji, naj prinese jedi in pijače.

Nato se vrne v sobo.

—Kako daleč je od tukaj v Krasnojarsk? — ga vpraša starček.

—Okrog pet ur, ako boste hitro hodili! — odvrne gostilničar.

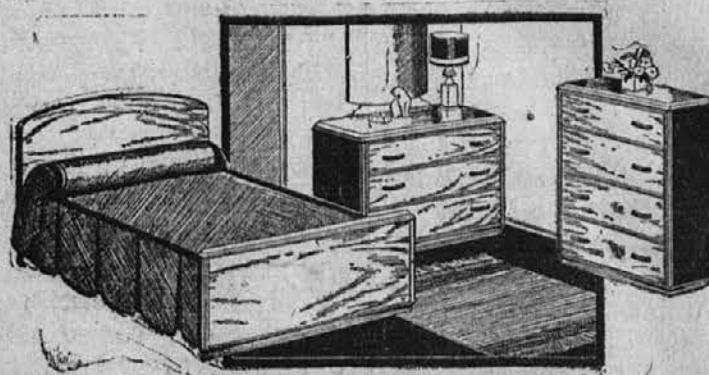
—Kako je tam?

(Dalje prihodnjič)

Ena izmed največjih izber v Collinwoodu

KRASNEGA POHIŠTVA ZA SPALNICO

Pravkar došlo in izbrano na razstavi pohištva v Chicagu

**3 KOSI
POSTELJA
SKRINJA
OMARA
SPRING
MODROCI
BLAZINE**

Za samo \$69.50 kompletno

Kovinska postelja, sagless spring, 100% modroc iz bombaža kompletno

\$15.95

Floor sample, čisto nova krasna peč, kompletno z broilerjem, vsa bela

\$49.50

Perusek Furniture

809 E. 152ND ST. MU-9211

Prodajalna odprta zvečer v ponedeljek, četrtek in soboto

Finančno poročilo
St. Clair Savings and Loan Company

od 1. januarja do 30. junija, 1939

Imetje:

Gotovina na rokah in v bankah	\$ 79,518.87
Posojila na prve vknjižbe	\$734,956.60
Posestva na rokah za prodajo	\$120,566.40
Bančno poslojje	\$ 51,000.00
Prodane in garantirane vknjižbe	\$ 27,494.09
Vloge v drugih posojilnicah	\$ 22,399.90
Delnice v Federal Home Loan banki	\$ 10,000.00
Blagajniške delnice	\$ 2,676.51
Razno	\$ 7,223.48

Skupno imetje\$1,055,835.85

Obveznosti:

Hranilne vloge	\$745,673.93
Predujemi Fed. Home Loan banke	\$ 69,875.00
Neizvršena posojila	\$ 36,223.14
Možna obveznost garantiranih vknjižb	\$ 27,494.09
Razno	\$ 12,762.59

Skupne obveznosti\$892,028.75

Glavnica in preostanek:

Stalne delnice	\$ 78,808.77
Tekoče delnice	\$ 165.26
Rezerva za Federal Insurance	\$ 2,848.92
Nerazdeljen dobiček	\$ 28,166.95
Posebna rezerva	\$ 5,817.20
Postavna rezerva	\$ 48,000.00

Skupaj\$163,807.10

Skupne obveznosti, glavnica in preostanek.....\$1,055,835.85

DODATNE INFORMACIJE O NAŠEM POSLOVANJU
ZA PRVO POLOVICO LETA 1939

Izdalo se je 45 novih posojil v skupni vsoti	\$158,415.71
Prejelo se je 125 novih vlog v skupni vsoti	\$101,000.00
Napredek v premoženju	\$100,000.00
Znatno se je napredovalo v skladih rezerv in nerazdeljenega dobička.	
Vloge so prejele obresti na bazi 3% letno.	

Delničarji so prejeli dividende na bazi 4% letno.

Za direktorij St. Clair Savings and Loan Company,

PAUL J. SCHNELLER, tajnik.

VABILO NA PIKNIK
priredi ga društvo Slovenski Dom, št. 6 S. D. Z.

na Stuškovi farmi
v nedeljo 9. julija, 1939

Na razpolago bodo najboljša
okrepčila, balincanje in več
drugih zabav... Godba Eddy
Sešek.